

ÚTERÝ 3. ČERVENCE 2001

3,90Kč

Who killed Bambi?

Čtenář našeho listu se na nás nedávno obrátil se zajímavou otázkou: Nedaleko soboteckého náměstí jsem pozoroval jeden exemplář daňka skvrnitého. Na stejném místě se dříve vyskytovala skupina koloušků. Jedná se o pouhou atrakci pořádanou v rámci festivalu, nebo jde o jev dlouhodobější povahy?

koloušci byli pomstěni

Kontaktovali jsme nejprve pořadatele festivalu a ti nám sdělili, že o této skutečnosti nic nevědí. Požádali jsme proto o radu pana lesního adjunkta Petra Šusta, aby se k celé věci vyjádřil. Z jeho zajímavé a rozsáhlé odpovědi vybíráme: „V posledních dvaceti letech lze pozorovat evoluční boj mezi daňky a koloušky. Daňek, protože je konstrukcí svých zubů, běhů, slechů i pírka lépe přizpůsoben životu ve stále technizovanější krajině, nabývá početní převahy, což lze pozorovat i v jiných lokalitách, nejen na soboteckém náměstí. Lesní správa dokonce v tomto smyslu vydala několik nařízení směřujících k většímu odstřelu jedinců i skupin daňka skvrnitého, a to jak lesníky, tak členy spolků lidové myslivosti.“

pokračování na straně 3

ROZHOVOR ZA 1000 DOLARŮ UVNITŘ LISTU!

My chlapi, co spolu mluvíme...

Zdá se, že se účastníci festivalu rozdělili na chlapce a děvčata, co spolu mluví, a na ty, co ne. Nezdá se vám? V kuloárech dnes totiž proběhlo tolik neověřených informací, až sluch přecházel. Samozřejmě vše neoficiálně, samozřejmě anonymně. Oficiální a dokonce písemnou výjimkou je šifra -jj-. JJ mělo na 75% pravdu, ale příště by se mohlo podepsat, že? Nezbyvá tak než se domýšlet a pátrat, kdo z Vás řekl panu novináři z Haló novin, že Splay! je taková podvodná akce, která nemá se Šrámkovou Sobotkou nic společného. Také nevíme, kdo si stěžoval, že Splay! je příliš přehybačelý. Taký jsme se doslechli, že píšeme především pro sebe. A taky, že probíhají akce, o kterých nám nikdo neřekl. No, dost bylo bolestinského tónu. Sobotka je dnes na jeden den přerušena Daňkovým dnem. Jedná se sice o přerušení, které ve mně nevzbuzuje důvěru, ale dejme tomuto experimentu šanci. A vy, kterých se to týká, zkuste také jeden experiment: Přestaňte být malí, anonymní a zákešní. Nebo snad musíte svou pravdu skrývat? Před kým?

pro Splay! Josef Šlerka
autor je mrtvý

Vo spisovný češtině

Týjo, tak sem se doslech, že prej oficiálně se teďka tady všade musí mluvit podle pravidel, teda těch s velkým Pě. Teda vám řeknu lidi, že to se mnou hodilo vo zeď. Já vážně fakt nevím co na to mám říct páč lidi já přeci mluvím jak mi zobák narost a dyž někam píšu tak si dávám bacha abych psal pořádně a né jak nákej cojávímco z vidlákova.

Autor lituje, pokud snad urazil některého z vážených čtenářů tohoto listu, leč nutno konstatovat, že jazyk obecný použitý ve výše uvedeném odstavci skutečně užívá výhradně ve styku ústním a úzce osobním, a k tomu ještě v přísně vymezených pádech. Nicméně dovoli si nyní polemizovat s výrokem v první větě obsaženým.

Nehodlám tajit, že na rozdíl od mnoha čtenářů nejsem ve věcech jazyka českého profesionálem, nýbrž pouhým milovníkem své mateřštiny. To mne však nikterak nemůže zbavit práva na názor o téže; troufám si tvrdit, že ačkoliv jazyk český jest skutečně jeden a nedělitelný, používání jeho liší se podle času, místa i jiných okolností.

Poznal jsem za svého středně dlouhého života několik málo mužů, kteří užívali slov, při kterých bychom i my v redakci zapláli ruměncem. Ejhle, a ti mužové ruměncem nepláli, ba nikomu z nás nepřišlo, že bychom je snad kárali nebo jim činili jinak podobně. Slovo přes jejich rty prosáté bylo květinou, která rozvoněla se v plné síle, ať již hovořili o růžích nebo o mrvě chlěvské.

A poznal jsem muže, kteří se se snažili, nikdy toho ideálu nedosáhli ani dosáhnouti nemohli; neboť co do krásy slova z úst vypuštěného, pokud skrze ně promlouvá osoba nedbalá.

Ti, kteří svá moudrá slova pronášejí s rozvahou, srozumitelně a tak, aniž by jejich posluchač byl puzen přehnout, jsou hodni našeho obdivu. Nezáleží pak jistě na tom, zda řeč jimi pronesená vyhovuje jistě knize či zda by pravověrný mudrc zaštitěn touto zbraní exkomunikoval je ze všech řečníšť své vlasti.

pro Splay! Jan Smolka
autor je prošedivělý

pokračování ze strany 1

O tom, že problém s daňkem není pouze naší lokální záležitostí, svědčí nejen odborné články z Naší myslivosti, ale i témata referátů mezinárodních mysliveckých konferencí. V USA vyvstal problém s přemnožením daňka zvláště palčivě v souvislosti s omezením činnosti indiánů, kteří byli přirozeným regulátorem stavu daňků. Vláda proto byla nucena sáhnout k opatřením, která směřují k jádru problému. Na územích daňkem nejpostiženějších států omezila jak platnost, tak i výuku evoluční teorie. Mezinárodní myslivecký svaz s napětím očekává výsledek tohoto odvážného experimentu.

Redakce našeho listu by ráda podpořila statečné koloušky v boji proti evoluci protěžovaným daňkům. Proto se na vás obrací s touto výzvou:

Čtenáři, občané sobotečtí, je-li vám drahý život vašich koloušek, neváhejte! Potkáte-li na cestě do práce, do školy či na procházce exemplář daňka, všemi dostupnými prostředky jej zazeňte. Zvláště lidové myslivci by neměli váhat s odstřelem ani okamžik. Jen tak se Sobotka, zejména Šrámkova, stane opět místem klidu, porozumění a pohody.

pro Splay! Arnošt
autor je Štědřý

FOTO DNE

Jiřímu Sádlovi chutnalo

PROGRAM

Úterý 3. července – Den Oldřicha Daňka

9.00 hod. sál spořitelny – přednáška – Vladimír Novotný

11.00 hod. sál spořitelny – prezentace nakladatelství Vyšehrad

13.30 hod. Šrámkův dům – videoprojekce TV inscenace Agentura Pepa, vernisáž výstavy z průřezu tvorby O. Daňka

19.30 hod. sál spořitelny – Oldřich Daněk – Bitva na Moravském poli, J. Vinklář, J. Satoranský, T. Pavelka, režie L. Engelová

22.30 hod. bývalé kino – projekce PZU, Muž v pralese

Jídelní lístek

Snídaně: Rybí pomazánka, chléb, máslo, čaj

Oběd: Polévka italská s těstovinou

Vepřový segedinský guláš, houskový knedlík

Věčeře: Rýžový nákyp s ovocem

Fulghum, Moravec, dalajláma

Včerejší chladný podvečer skutečně nelákal k dlouhým vycházkám v šrámkovském tónu. Festivalový program nám, kteří sledujeme seriály s inspektorem Kojakem a nenecháme si uniknout nový díl filmu Byl jednou jeden polda, měl ovšem co nabídnout. Miroslav Moravec v sále spořitelny předčítal z díla Roberta Fulghuma, presbyteriánského to pastora tíhnoucího k buddhismu, jehož dílo zaplavuje české knižní pulty v nových a nových vlnách. Sál spořitelny je k takové produkci přímo stvořený - okrouhlý prostor, členěný zářivkami a těžkými bordó závěsy, na jedné straně Šrámkova busta, na druhé dívenka z emblému festivalu. Mezi nimi - hned pod polystyrenovou krajinou textu - stolek s háčkovaným ubrusem a lampičkou budící komorní domáckou atmosféru. Středem hlediště vešel Miroslav Moravec a na znamení své neformality, též pro posílení intimního dojmu, si svlékl se svolením publika sako. Byli jsme přivítáni, poděkovali potleskem. Dámy svou náklonnost jistě prohloubily po páně Moravcových slovech: "Já vás obdivuji, ženy." či "K ženě přistupuji s růží."

já splachuji pravidelně

Fulghumovy texty jsou příjemně humanistické, prodchnuté selskou filosofií (dalajlámovou, jak nám interpret odhalil) a vtipnými historkami. Pan Moravec má skutečně hlas s psychosomatickým působením (to je to, co nás na party přivádí do transu - vzpomínám na počítač z Godardova filmu Alphaville) a jeho užití v případě Fulghumova textu je kupodivu celkem přiléhavé. Pouze výjimečně projev sklouzne k přílišnému patosu a zanechá tak poněkud rozpačitý dojem. Je třeba přiznat, že jakmile pan Moravec vykročí z pevného podloží Fulghumova textu na můstek k dalšímu, pak divák získává pocit, že se stal posluchačem regionálního rádia v nočních hodinách. Trojí opakování věty "Tato povídka se mi moc líbí, je velmi fulghumovská." jsme tolerovali - je to věta krátká. Celkový přednes, rytmizovaný gestem s kapesníkem obkreslujícím Moravcovu siluetu, plynul celkem příjemně. Čas subjektivně přibližně odpovídal mechanickému. Šrámek vypadal trochu uraženě a slečna z emblému z prvotní zvědavosti upadla v letargii. Květiny zůstaly čerstvé, což vzhledem k těžkému oděru odstátých voňavek nutno považovat za důsledek svěžího přednesu. Těšíme se všichni do postele a na další představení.

pro Splav! Jan
autor je Rolník

První

Oslovení „Krásné dámy, moudří pánové!“ otevřelo první den přednášek na letošní Sobotce „Co vyčteme z krajiny, co potkáme v textu“ se to tady celý jmenuje,“ pokračoval přednášející RNDr. Jiří Sádlo pracující v Botanickém ústavu Akademie věd, dle vlastních slov státem placený vandrák. Těžištěm jeho přednášky, která mimochodem vyvolala bouřlivé reakce přítomných a postarala se tak o první skandál letošní Sobotky, byla otázka, jak je to vlastně s metaforou z pohledu biologa. „Skutečně i já si myslím,“ podotkl v úvodu doktor Sádlo, „že krajina a text jsou velkolepé paralely. Tak velkolepé a svůdné a plodné, až je to podezřelé.“ Podezřelým se však místo toho stal sám doktor Sádlo, když ohlásil svůj přednáškový záměr, který je prý součástí dlouhodobého výzkumu: „...slibuji, že se budu snažit o jazyk bohatý a přiléhavý, ale v rámci středočeštiny zhruba v intencích Žižkova, Libně a Vysočan.“ A jak řekl, udělal. Mezi některými učiteli češtiny zavládlo nebyvalé pobouření. V kuloárech jsme se doslechli, že se jedná o zhanobení festivalu, které nemá v dějinách Sobotky obdoby. Redakci našeho časopisu se však podařil husarský kousek: s pomocí přivolaného experta na žižkovské, libeňské a vysočanské hospody jsme dekodovali zvukový záznam a musíme říci, že se jednalo o přednášku mající nesporné intelektuální kvality. Probírán v ní byl celý komplex problémů spjatý s letošním tématem: počínaje spleť nuancí mezi podobností, stejností a jinakostí („Takto vzájemně nazíratelné jsou třeba taky dvě různé krajiny: kosmos a poušť. Tak se sejdou astronomové a Tuarégové. Poušť je nekonečná jako hvězdné nebe. Kosmos je nekonečný jako poušť: jsou to stejné věty? Neříká se náhodou v každé větě něco jiného?“) přes odkazy k Saussurovi až po pěkně jízlivé poznámky o vykořisťování Oty Pavla intelektuální lůzou.

Za nejpodstatnější část svého výkladu pak Jiří Sádlo označil samotný vztah mezi čtenářem a krajinou. „Dobrodružství obyvatele krajiny: něco, co v textu zcela nemůžeme, ale pomocí textu se to dá popsat a pochopit. Být účasten v krajině znamená něco velmi aktivního: číst krajinu znamená v první řadě udělat něco se sebou samým. Nejen číst, ale i psát a být čten.“

pro Splav! Josef Šlerka
autor je mrtvý

ZEPTALI JSME SE

Jak se vám líbila přednáška doktora Sádla?

Zdeněk Kerda

ANO.

Líbila! Já ho pak chtěl chytit, ale zmizel mi druhou stranou. Říkal to báječně.

Jiří Šlupka Svěrák

ANO.

Vy se vždycky tak ptáte... Ale když srovnával Prší, prší s Wagnerem, tak jsem skákal do vejšky.

Jana Štefánková

ANO.

Velice. Zejména v mluvním projevu, který byl adekvátní tématu přednášky.

Lenka Dědečková

?

Byla jsem v rozpacích.

Nejsem mana • er v rů • ovém saku

Ještě před první otázkou - PhDr. Vladimír Novotný si prohlíží Splav! a uvažuje nad výsledky literární soutěže v kategorii próza:

Jakto, že nevyhrál Tomáš Kůs, když je z Plzně? Čili je nejlepší. Anebo Fibiger z Ústí nad Labem: ten přednáší současnou poezii, tak tomu rozumí. Měli vyhrát ex aequo Kůs a Fibiger.

Splav!: Ale tohle je přece próza, ne poezie.

Novotný: To není žádné umění, to je próza. Já to můžu říct, já próze rozumím.

Splav!: Položím tedy elementární otázku. Kdo jste?

Novotný: Aha. A odkud přicházím, kam jdu... Já mám z vás estetiků trochu strach. Ale: dva roky učím českou literaturu 1. poloviny 20. století v Plzni a současně literární kritiku na Literární akademii v Praze. Před tím jsem dlouhá léta pracoval v Ústavu pro českou literaturu AV a paralelně s tím přednášel na Fakultě sociálních věd bohemistiku, vedl jsem semináře o kultuře a podobně.

Splav!: Jaký je váš vztah k ženám?

Novotný: Ten nejlepší, ale úměrný věku.

Splav!: Co se Vám vybaví, když se řekne bulvár?

Novotný: No samozřejmě jsou to pařížské bulváry, na kterých se pak prodávaly ty noviny. U nás je to bohužel tak, že i tzv. vážné noviny jsou vlastně bulvár.

Splav!: Jaký je Váš vztah ke Šrámkovi?

Novotný: Ech... (vzděch) to se mě ptáte jako literárního historika? V mládí jsem ho měl velice rád, dnes už k němu mám trochu rezervovanější vztah. Jeho téma se samozřejmě vyvíjelo, mockrát modifikovalo, měnilo a dnes je to jeho fluidum pro mě trochu pryč.

Splav!: Má ze Šrámkova pocit, že je tu jistý rozpor mezi Šrámkem před I. světovou válkou a po ní. Vidím tu určitý zlom. Má být víc ctěn Šrámek buřič a anarchista nebo ten druhý? Lyrický, jak říkal Čapek, „nejjemnější z mužů“...

Novotný: Ono je to trochu jinak. Ty dvě polohy Šrámkovy byly souběžné. Na jedné straně lyrik, na druhé anarchista. To je to propojení a svár. Po světové válce pak oboje prudce uhaslo. Šrámek se stáhl do sebe, byl z něj pak uměřený vzdělanec. Anarchista zmizel. Ostatně, kdo by byl anarchistou do padesáti jako já.

Splav!: Zítřka budete přednášet o Oldřichu Daňkovi. Co je pro Vás Daněk dnes - je to přece autor s obrovským žánrovým rozpalem...

Novotný: Máte pravdu, Daněk má obrovský rozpal. To nezměníme. Platí tady takové to běžné školské - s odstupem let z autorovy tvorby zůstává vždycky jenom to, co je nějakým způsobem atraktivní, nebo to, co je prostě dobré. Samozřejmě, pojetí toho, co je to dobré, se s lety mění, ale spousta děl stejně časem spadne se stolu. A ten jeho rozpal je ještě větší, než si myslíte.

Splav!: Máte pocit, že Daněk je něčím výjimečný?

Novotný: Ne.

Splav!: A proč se mu tedy dnes věnovat?

Novotný: Víte, on má spoustu zajímavých vlastností, například způsob uchopení tématu. Ale není žádný literární vynálezce nebo prorázeč nových principů, je to kultivátor zavedených žánrů.

Splav!: A je Šrámek něčím výjimečný?

Novotný: Ano, on totiž vytvořil své vidění světa. Víte, tu jeho totální rozkošanost.

Samozřejmě má spoustu napodobitelů. Když mi ukážete takovou báseň, můžu Vám říct, který verš je podle které básně Šrámkova.

Splav!: A co si myslíte o Šrámkově Sobotce?

Novotný: Šrámkova Sobotka je obrovský literární topos. V tom je právě ta magie. Je důležité, aby byl tenhle topos zachován, v tom vytváří Sobotka nenahraditelnou tradici. Může mít svá tučná a hubená léta, ale má velice zajímavý topos.

Splav!: Téma letošní Šrámkovy Sobotky je Krajina textu - co vyčteme z krajiny, co potkáme v textu. Váš názor na tohle téma?

Novotný: Konec konců se to dá pojmout dvěma různými způsoby. Bud' tematizace - to jsou popisy, líčení atmosféry, třeba jako to najdete právě u Šrámkova. A pak tu jsou ty obecnější - metafora, symbol, emblém... To je výsada spíš modernější literatury. Emil Juliš, Ivan Diviš apod. Mezi těmi dvěma polohami není rozpor. Ale kdybychom takhle globalizovali, bude to příliš obecné a nanič.

Splav!: A teď otázka speciálně pro Vás: Potkáváte se se současnou českou prózou, poezií, dramatem. Je podle Vás na obzoru něco, co by mohlo časem být hvězdné?

Novotný: Pojetí literatury, jak ho známe z 20. století, už je passé. Ona literatura plnila i řadu neliterárních funkcí, zvlášť v tak malých kulturách, jako je ta naše. Jak říkám, je to passé a teď se vracíme jakoby znovu někam na rozhraní 19. a 20. století.

Jinak někteří starší spisovatelé rází názor, že literatura je dnes mrtvá, že za nimi už není nic.

Splav!: Vy si to také myslíte?

Novotný: Já nejsem starší spisovatel. Mimochodem. Protože žijeme v kapitalistickém systému, víte, co budu za tenhle rozhovor po Vás chtít?

Splav!: Příznivou recenzi.

Novotný: Jak to dělají v Americe - buď 1000 dolarů, nebo tři výtisky.

Splav!: Čtyři výtisky.

Novotný: 800 dolarů.

Splav!: A nechtěl byste napsat na oplátku vy recenzi o nás?

Novotný: Asi to nepůjde, bohužel. Národ mě potřebuje, odjízdim. A jestli chcete vědět více, nejsou žádná více a stejně bych nepověděl.

národ mě potřebuje, odjízdim

Vosa Vocasatá a monolog

„Letěla vosa vokolo vokna, rozbila vokno vocasem“ – tato věta mi prolétla hlavou, jen co pan doktor Sádla začal mluvit. Tak se totiž posmívají lidé na východní Moravě těm, kteří mluví jaksi divně – a proto směšně. Opravdu (nebo vopravdu?), slyšet vulgární češtinu prospikovanou mezinárodními termíny, to se člověku nepoštěstí každý den. Následnou analýzou (nebo raději analýzou?) patrně dospěje k názoru, že špatná jazyková forma doslova zabíla zajímavý obsah a Mimopražanům, jež tento jazyk bolestivě tahá za uši, zabránila prožít autorův osobitý humor.

Národní jazyk má mnoho podob, a kdo poctivě vandruje po světě, má možnost nejen vidět, ale i slyšet – vodu, vítr, ptáky a lidi, jejich řeč. Jakým jazykem potom promluví k většinu počtu lidí, záleží nejen na jazykové úrovni mluvčího, ale i na jeho pochopení pro lidi, ke kterým mluví. A pokud nemáme před sebou jen návštěvníky pražských hospůdek, ale lidi z celé republiky, je daleko lepší použít jazyka, kterému rozumějí všichni a který také všichni dokážou užívat.

Tak, touto složitou formulací jsem opsala termín, který dnes mnohým pánům a dámám nahání strach – termín „spisovný jazyk“. Nahání jim strach jako všechno neznámé a tajemné. Oni totiž nepochopili, že spisovný jazyk není nějaký stimul jazyk knižní, jazyk Bible králické nebo Jaroslava Vrchlického, že kdo mluví spisovně, nemluví „jako kniha“, ale jasně a srozumitelně; že plně využívá bohatství slovního a tvaroslovného i bohatství, které nám poskytuje melodie věty; že využívá krásy, kterou českému jazyku dodávají čisté, jasné od sebe odlišené samohlásky, ani příliš úzké, ani příliš široké. Že náš spisovný jazyk má svou kultivovanou hovorovou formu. A nebude potom pojem „spisovný jazyk“ zužovat na cosi suchého a neživotního, tato forma jazyka nám dává možnost vyjádřit všechny odborné, intelektuální i citové myšlenky. A nebude ani vnucovat posluchačům z jiných míst republiky tvary, které je jen upoutávají svou pro ně nezvyklou formou.

Zřetel k posluchačům je první základní pravidlo řečnického umění – i umění komunikace. Kdo ho nedbá, nikdy nevytvoří skutečný dialog. Zůstává uzavřen v monologu, slyší pouze sám sebe.

Jiřina Chudková

autorka je člověk, který si váží českého jazyka

A ještě jedna reakce na přednášku RNDr. Sádla:

Byly jsme na rozpacích, chyběly nám ukázky či zkušenosti z praxe.

-knihovnice-

Děkuji nálezci mého pouzdra se stravenkami a permanentkou. Poctivému nálezci se odměním snímkem (jeho) kdekoli, zn.: „Barevně“!

Knihovnice V.S. ze S.Č.

Vá • ený Splav!e,

Tvé důvěryhodnosti neprospívá nepřesné zpravodajství! Přezkoumej si údaje o výsledcích literární soutěže (pondělní číslo - str. 4): Radek Malý je z Turnova a ne z Olomouce, odkud je zase Milan Číler, který není z Trutnova. Ach ti Pražáci - pro ně Turnov a Trutnov jedno je! A vůbec - nemá být správně Milan Čílek? Alespoň v originále lektorského posudku to tak je. A proč je Jana Knapová až čtvrtá a Marie Janečková pátá? Já vím, že Tvoje odpověď je všeobecně předurčena na str. 12. Ale buď rád, že Tě někdo čte a zatím nekritizuje Tvůj obsah.

-jj-

ERRATA

Omlouváme se čtenářům Splav!u za krátký výpadek korektorsko-sazečských koleček jemného mechanismu redakce. Ve včerejším čísle jsme se dopustili několika chyb, např. jsme prohozením písmen zaměnili Trutnov a Tumov. Aby bylo pravdě účinně zadost, podotýkáme, že básník Číler je skutečně Číler a nikoli Čílek. Tentokrát vysadil autor posudku. Korektorka je Tupá.

Josef Šlerka

Ostrůvek na ostrově

Při včerejším zahájení označila Hana Kofránková Šrámovu Sobotku za ostrov pozitivní deviace. Intenzita deviace však není na celé ploše ostrova stejná. Jsou zde místa, kde se deviace kumuluje. Jsou to místa s mimořádnou atmosférou, kde potkáváme zhmotnělého ducha Šrámkovy Sobotky. Nejprvnějším z těchto míst, místem kouzelným, krásným, důstojným a lidsky milým je Šolcův statek. Je to sobotecký Olymp. Místo, kde zasedají bohové. Je dobré se s nimi setkávat, je krásné jim naslouchat, jsou invenčnější a zábavnější, než by si leckterí z mladých dovedli představit. Brojil-li jsem včera proti příliš zkostnatělé oficiální atmosféře, jakou bývají poznamenány akce ve spořitelně, netušil jsem, jak brzo budu vyslyšen. Bohové nezklamali. Vernisáž výstavy "vánočních koulí" Vladimíry Brodské byla zjevením. Na zápraží se objevil RNDr. Karel Samšíňák v kostýmu ponocného s halapartnou, rozžatou lucernou a s rohem, na který odtroubil půlnoc. Popřál všem přítomným šťastné vánoce, zazněly flétničky a varhany a všichni sborem pěli koledy. Na závěr ponocný obdržel od "Marušky" košík jahod a výstavu bylo možno považovat za zahájenou. Při tomto happeningu srdce zaplesalo, konečně jsem měl pocit, že takhle to má vypadat, tohle je Šrámkova Sobotka, kvůli tomuhle jsem přijel. Je škoda, že tu opět chyběla mladá generace. Kde byli studenti? Snad ti chudáci pořád nepilují svůj přednes? Vždyť mládí je na Šolcově statku vždy pěkně uvítáno. Nevědí snad, kde hledat středobod celé Sobotky? Přísloví praví: potkáte-li mudrce, prošoupejte práh jeho domu. O Šolcově statku a jeho osazenstvu to rozhodně platí!

pro Splav! Tomáš Horyna
autor letos cení

Výstava, která má koule!

Výstava Vladimíry Brodské je příjemným překvapením, napsal by možná znalec výtvarného umění. Já však, jsa estetikem, musím říci: Sláva! Za co? Již léta letoucí se prý většinou uchazečů o studium na katedře estetiky FF UK klade jedna otázka: Co ještě krom umění má estetickou hodnotu? Zpocením adepti studia ladovědy se odmlčí a s námahou si vzpomenu na přírodu. To, že krásné může být také mimoumělecké a nemusí to být jen příroda, jim ani nepřijde na um, ač toto trojí dělení estetického uvedl v život právě český estetik a strukturalista Jan Mukařovský. Oč jde, je nasnadě: kdy jindy než uprostřed léta vystavovat vánoční ozdoby? Ne, to není ironie našemu plátku vlastní, myslím to zcela vážně. Léto zbavuje vánoční ozdoby jejich symbolické funkce a dává tak vyniknout jejich funkci estetické, kterou během vánoc přehluší náš spěch. Letošní Sobotka spojuje v sobě umění a přírodu a výstava na Šolcově statku se tak stává další živou barvou na pestré paletě. Děkujeme.

pro Splav! Josef Šlerka
autor je mrtvý

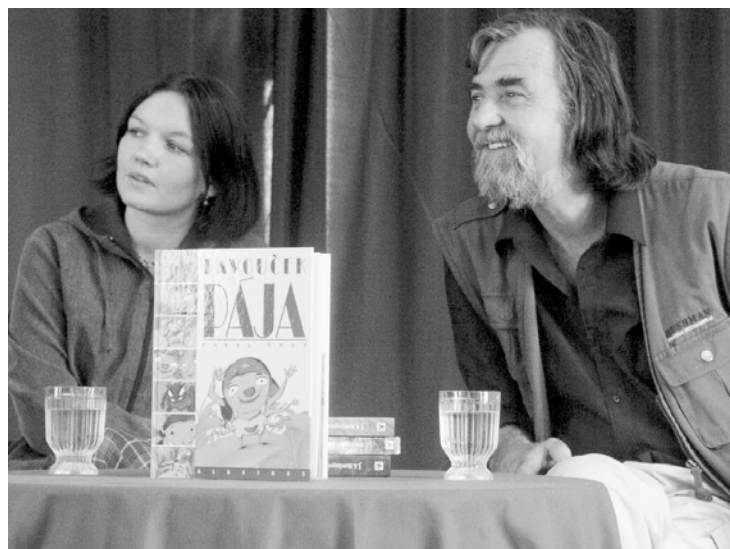

Český Harry Potter?

Nečekaná událost, která, jak se zdá, přesáhne rámec Šrámkovy Sobotky a možná i roku, udála se včera v sále sobotecké pobočky České spořitelny. Všechno začalo zcela nenápadně - pozváním na prezentaci nakladatelství Albatros na téma „Dětský hrdina v české a světové literatuře“ spojenou s besedou autora mnoha pohádek, básníka Pavla Šruta, ilustrátorky Galiny Miklínové a s hudebními vstupy Jiřího Šlupky Svěráka.

Pod bustou a záštitou Fráni Šrámka pak došlo k činu, jehož dosah nemůžeme ještě dnes plně zhodnotit. Oba dva autoři spolu s programovým ředitelem vydavatelství Albatros Ondřejem Müllerem představili svou knihu Pavouček Pája, která již několik týdnů vévodí hitparádám knížek pro děti předškolního a mladšího školního věku. Ta se stala odrazovým můstkem pro diskusi o hrdinovi, který by dokázal českému dětskému čtenáři přiblížit tak složitý, tak velký a tak zajímavý svět, jako je ten náš.

pod bustou a záštitou Fráni Šrámka

Pavouček Pája, který žije se svým bohémským a vyprávěčskou invencí obdařeným strýčkem a od něj čerpá své první poznání o skutečném světě, je typickým dětským hrdinou - outsiderem. I on se zprvu vysmívá mravencům a neúspěšně se pokouší být velký. Ale pak nastane jeho čas, i on objeví ve své tornistře maršálskou hůl, najde si své místo mezi ostatními a stane se hrdinou malých čtenářů i svých blízkých.

Dětský hrdina - outsider je obecně oblíbená literární postava, která okouzila už miliony čtenářů, posluchačů i diváků. A nemusí jít jenom o pavoučka Páju. Takoví jsou i všichni hloupí i chytrí Honzové, Popelky, Sněhurky i hrdina z nejoblíbenějších - čarodějnický učeň z Bradavic Harry Potter, jehož čtvrtý příběh se během podzimu chystá vtrhnout i na tuzemské pulty. Snad jsou české a středoevropské pohádky o něco laskavější než anglosaské; nechme na dětech samých, které z nich přijmou víc a které méně. „Karlík a jeho továrna na čokoládu“ Roalda Dahla, knížka v anglosaském světě milovaná až kultovní, v srdcích našich dětí příliš nezakotvila. Ne tak Harry, se kterým se mohou zotožnit děti na celém světě - a nemusejí přitom ani znát poměry v anglických internátních školách.

Ale vraťme se k Pájovi. Sympatická postavička pavoučího kluka s baseballovou čepicí a se šesti rukama, vzniklá původně pro cyklus hajajovských pohádek vcelku náhodně („napíš něco třeba o pavoučkovi“), postupně začala žít svým vlastním životem. Dostala další kamarády - slimáka, rosníčku a jiné - a už dnes se vcelku vážně uvažuje o tom, že by snad mohl vzniknout i večerníkový seriál... ale nezakřikněme to. Přejme mu to a doufejme, že se stane postavou hodnou srovnání s Ferdou Mravencem nebo Broučkou - upřímně řečeno, nezdá se vám také, že doba od sepsání jejich příběhů v jistých ohledech poněkud pokročila?

pro Splav! Jan Smolka
autor je prošeďivělý

Středa 4. července

9.00 hod. sál spořitelny – Putování podle řeckého cestopisu Pausania – Dr. Zdeněk Kratochvíl

11.00 hod. sál spořitelny – Prezentace nakladatelství Herrmann a synové

13.30 hod. náměstí – Loutkové varieté – Malé divadélko Praha R. a A. Novákových

17.00 hod. náměstí – Posvícení v Hudlicích – Malé divadélko Praha R. a A. Novákových

19.30 hod. sál spořitelny – Dáma na pavlači – Soudničky F. Němce z předválečné Prahy v podání Libuše Švormové

21.30 hod. bývalé kino – Josef Ladislav Turnovský – Čtení z pamětí starého vlastence, režie Hana Kofránková

22.30 hod. bývalé kino – Nanuk, člověk primitivní – dokumentární film USA r. 1921, režie R. Flaherty

Jídelní lístek

Snídaně: Pečivo, máslo, džem, bílá káva

Oběd: Polévka česnečka

Plněná paprika, rýže

Večeře: Vajíčkový salát se zeleninou, pečivo, ovoce

Somra postřelili kvůli Hlaváčové

Proč střílel Schánilec? - Jaký trest za pokus o vra • du?

Zdánlivý klid. Pohoda všedního odpoledne. Náhle se rozletí dveře. Třesknou dva osudné výstřely a Josef Somr, bývalý člen činohry Národního divadla, se kácí na podlahu televizního studia. Jana Hlaváčová vyděšeně křičí. Jan Schánilec chladnokrevně ukládá svou zbraň a odchází.

Otázka viny a trestu. Kde je opravdový zločin, kde jsou jeho opravdové kořeny? Kdo může za to, že ten, kdo střílel, střílel, a že ten, kdo málem zemřel, málem zemřel? Takové - a ještě mnohé jiné - otázky jsou kladeny ve strhujícím politickém thrilleru Oldřicha Daňky MUŽ V PRALESE, který bude dnes promítnut ve filmovém klubu. Na rozdíl od většiny dramat autora, jehož den v Sobotce dnes prožíváme, jde o práci nikoli historickou, ale ryze soudobou, odehrávající se ve fiktivní banánové republice.

Kdo je oním Mužem v pralese? Jeho jméno nepadne a snad není ani důležité. Ostatně postava velitele komunistických povstalců v nejméně známém středoamerickém státě ani v této hře nevystupuje. Důležité jsou další postavy u onoho polního soudu - a jejich slova a skutky. Sledujme je, hodnotme a suďme. Na to, kdo skutečně drží prst na spoušti zbraně, ze které bylo na začátku dramatu vystřeleno, musí hledat odpověď každý divák sám.

Jako doplňující film bude před napínavou podívanou promítnut projekt, který, jak jsme měli již možnost upozornit, leží v krabici dosud zahalené tajemnou šifrou PZU. Nikdo z odpovědných pracovníků dramaturgie klubu stále nebyl ochoten nám prozradit, o co jde! Máme prý se na co těšit, vzkázali nám mocní... Víc ani slovo. Uvidíme tedy; budeme dnešní projekci bedlivě sledovat a doufáme, že naši čtenáři budou u toho.

pro Splav! Jan Smolka
autor je prošeďivělý

Filmový klub - 22:30: PZU + Muž v pralese (Čs. televize 1971; scénář a režie Oldřich Daněk)

ČERNÁ KRONIKA

Fantom pojistek odhalen díky redakci Splav!u

Redakce Splav!u se pustila po horké stopě tzv. fantoma pojistek. Dotyčný se po-tloukal po hostincích po celé republice, hostil své kamarády, proléval zlatý mok svým hrdlem a když přišlo na placení, vždy došlo k náhlému zkratu a dotyčný během nastalé tmy utekl. Redaktor Splav!u Ondřej Č. pojal již záhy podezření, že dotyčný bude pravděpodobně ze Sobotky. Jako kybernetik si totiž opatřil podrobné údaje o všech případech a aplikoval na ně teorii systémů objevil, že jediné významné město, kde fantom nezasáhl, je právě Sobotka. Když pak první den festivalu došlo v jedné z restaurací k výpadku proudu, během kterého utekl jistý účastník festivalu bez placení, bylo jisté, že den odplaty se blíží. Našeho redaktora šťastná náhoda přivedla k hypotéze, že dotyčný používá tzv. fa-lešnou zástrčku se spojenými drátky, které vyvolávají zkrat! Vymyslel proto ve spolupráci s Policií ČR geniální past: ve všech restauracích Sobotky byly nainstalovány falešné zásuvky, které zkratu zabráňovaly. Zbytek byl jen otázkou času. Včera v noci byl Amošt Š. zadržen.

Míla je
moc
milé a
sympatické
dívče.

Chtěl bych
ji potkat
v lukách.

Nebo aspoň
s lukem.

POČASÍ

